

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiae

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Liber Octavus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](#)

LIBER OCTAVUS.

CAP. I.

Habere.

HABERE non tam is dicitur, qui rem simpliciter tenet, quamvis, qui rei dominus est. *I. stipulatio ista 38. §. habere 9. ff. &c. O. Regner. Sixtin. 3e Conf. Marp. 7. num. 3.*

CAP. II.
De Habilitate.

Axioma I.

Actus non potest celebrari, nisi personæ sint habiles. *Wesemb. parat. de aud. iur. num. 5. quare rectè monet Iustus in l. 14. de Jure Codicil. non ante Juris ratio quam persona querenda est, habilitas tamen personæ in dubio præsumitur, cap. fin. ubi glossa & Dd. extr. de presump. vide plura in Tom. Reg. Jur. 1. lit. H. pag. m. 558.*

II.

Verba generalia referuntur ad habilitatem personæ. De hac regula vide Tom. Reg. Jur. d. loc.

III.

Habiles termini in omni oratione subaudiendi sunt. *Gloss. ad verbum habent in l. 30. de a. dapt. ratio, quia talia sunt subjecta, qualia permituntur esse à prædicatis.*

CAP. III.

Habitus.

Axioma I.

HABITUS non facit Monachum, sed sola professio Regularis, *cap. porre. Elun. 13. de Regularib. ubi glossa verb. non faciat. cap. consulfuit. 4. Qui clerici, vel voventes. Cardin. Tusch. pract. concl. tom. 4. lit. H. conclus. 12. n. 1. Campan. in diverfor. Jur. Canon. rubr. 12. num. 5. Bellet. disquisit. clerical. part. 1. tit. de disciplina clericali. §. 15. n. 10. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi novitiorum, disp. 11. dub. 10. sub. n. 1. Gail. de Arrest. cap. 10. num. 11.*

II.

HABITUS facit præsumptionem, ita ut indubio judicetur talis, quem habitus, quem defert, demonstrat, *l. item apud 15. §. si quis 15. ff. de injur. Feder. de Sen. conf. 13. n. 3. vers. si talis namque.*

Bald. in l. non ignorat. C. de bis qui accus. gl. in l. si ignorans. in verb. contemnit. ff. pro soc. Gail. 1. O. 21. n. 8. quia qualis actus appetat in sui figura, talis præsumitur in sua essentia, Hieron. Tort. in suo conf. post consilia Antonii de Butr. num. 20. vers. & ideo multum ad propositum. Castren. conf. 261. Vñsis & consideratis. in princ. lib. 2. & contractus talis præsumitur, qualis in prima sui figura appetat, Decianus conf. 59. in fin. lib. 1. refert Cardin. Tusch. d. lit. H. conclus. 12. n. 2. cum seqq. [Hinc Johan. Cirier. de primogenit. 2. qvest. num. 21. ait: chlamydem demonstrare militem, purpuram Regem, togam advocatum, cucullum monachum. Et viduam ex habitu cognosci respondit Alex. conf. 151. col. pen. vol. 2. Siqvidem quilibet secundum ordinem & dignitatem vestitus esse debet, l. sed si quod 14. §. mancipiorum 1. de usufr. & in specie quod ex vestitu & habitu aliqua arguatur uxor. Affirmant Alexand. conf. 151. col. pen. Cephal. conf. 435. n. 65. & Dd. in c. ilud. de presump. Vult. 3. conf. Marp. 34. n. 48.]

CAP. IV.

De Hæreticis.

Axioma I.

Non omnes hæretici eadem austerritate plectendi sunt. *l. 65. Cod. Theodos. de heret. nam moderatè & quietè viventes asperius tractandi non sunt, textus notabilis in Novell. 129. cap. 1.*

II.

Hæretici sunt expellendi ex civitate, ne inficiant alios, *L. nullus 2. C. de summ. Trinit. & Hæreticus docens hæresim morte dignus est, Gloss. in Cap. pen. X. de heret. audire autem conciones eorum non est hæreticum, nisi adit frequenter. vid. Menoch. Lib. 2. cent. 4. c. 373.*

III.

Hæretici sunt, qui quaatuor illa concilia, Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum primum, & Chalcedonense non amplectuntur. *l. 8. C. de heret. Novell. 115. cap. 3. §. 14. Matth. Wesenb. in parat. C. de heret. num. 10. Hinc quoad effectus juris nec Lutherani, nec Pontificii pro hæreticis habendi. Carpzov. p. 3. c. 1. c. 14. definit. 10. num. 10.*

CAP. V.

De Hærede vid. testator.

item: transmissio ad heredes.

Axioma

Axioma I.

Hæres non potest aut debet contravenire facto defuncti. *l. 1. cùm ibi not. vid. infr. ax. 14. de divers. & tempor. prescr. Socin. jun. cons. 107. n. 57. vol. 3. Mandell. cons. 73. num. 3. Cephal. cons. 392. num. 35. vol. 3. vel factum ejusdem impugnare, l. cummatre 14. C. de rei vind. l. si ab eo 7. C. de neg. ges. l. 24. C. de donat. l. filius familiæ 114. §. cum pater 15. ff. de legat. l. unum ex familia 67. §. sed si uno 3. ff. de legat. 2. l. successores 10. C. de solut. l. si uxor 7. C. de bon. aut jud. possid. Roman. cons. 140. in fin. Ruin. cons. 1. n. 13. & cons. 7. num. 39. volum. 1. Carpzov. part. 2. cons. 48. defin. 3. n. 2. Mantua. cons. 71. n. 14. vol. 2. Decian. cons. 31. num. 157. vol. 1. & cons. 56. n. 23. vol. 2. & cons. 55. n. 87. vol. 3. quin potius quod à defuncto est factum & factum heredem omnimodo teneri ratum habere docent Tiraquelli, de retract. lignag. §. 1. gloss. 9. num. 48. Afflict. decif. Neapol. 285. num. 11. vol. 2. etiam si propriâ suâ personâ proprioque jure niteretur, juxta textum in d. l. si ab eo 7. C. de negot. ges. l. vendoris 3. C. de reb. alien. non alien. l. 1. ff. de Except. rei vend. & in l. Scia 73. ff. de evit. l. filium 31. ff. de liberal. caus. Bursat. cons. 138. num. 38. volum. 2. nisi ageretur de bonis que filius non haberet à patre; sed à majoribus, Knipschild. de fideicommiss. famili. cap. 11. n. 405. & seqq. unde ad omne id, ad quod defunctus tenebatur heredem ex illo contractu teneri dixit Hieronym. Magon. decif. Luc. 85. in princ. Sic heres institutus, si ex testamento hereditatem adierit, teneatur alteri parti, cui facta est convenio & stipulatio ad observantiam dictæ conventionis vel stipulationis, Mynt. lib. 1. cons. 4. num. 83. decad. 14. cent. 2. Idemque voluit Franciscus Vivius decif. Neapol. 118. num. 5. dicens: Heredem absque ullo scrupulo teneri obseruare promissæ & convenientia per defunctum, quod Dan. Moller. in Comment. suo ad consit. Saxon. p. 2. consit. 15. num. 96. eousque extendit, tametsi heres præter legitimam nihil acquirat; quod eò magis procedit, si juramento instrumentum per defunctum sit firmatum, cum illud habeat duo vincula, unum quod obligat animam jurantis, & illud cum sit personale, personam jurantis non egreditur, & aliud civile, quod ligat heredes & successores, ut contra factum defuncti juratum venire non possunt. Angel. in l. qui superfluis in fin. ff. de acquir. hered. quem seqvuntur Romanus, Aretinus, Imola ibid. idem Imol. in cap. cum contingat. n. 16. de jurejur. Francisc. Monald. cons. 38. num. 16. vol. 1. Atque inde est, ut juramentum quoad firmitatem contractus transire dicatur in heredes, Covartuv. in cap. quamvis. de post. Seraphin. de Seraph. in tract. de privil. juram. priv. 52. n. 9. Anton. Gabr. in suis conclus. tit. de jurejur. and. conclus. 6. Franciscus Bursatus. cons. 339. num. 7. vol. 3. & proinde ad juramenti istius observationem adstringantur per tradita ab Anton. de Burr. in d. cap. cum contingat. col. 5. in princ. & ibidem Panorm. num. 8. Afflict. decif. Neapol. 381. in fin. Hieron. Gabr. cons. 127. num. 22. vol. 1. Alexand. Raudens. cons. 9. num. 17. vol. 1. quo*

facit, quod dicitur, heredem teneri exonerare conscientiam defuncti. cap. fin. de sepali. cap. in literis 8. de raptor. Alexand. in l. Pomponius. §. cum quis. ff. de acquir. dom. Capyc. decif. Neapol. 4. num. 13. Carpzov. p. 3. cons. 14. defin. 17. num. 3. Ruin. cons. 20. num. 2. vol. 4. Menochius cons. 24. num. 22. vol. 1. Decius cons. 272. n. 6. ratio esse potest, tum quia ex qua persona quis lucrum sentit, ejus etiam factum improbare non debet. l. ex quaque persona 140. & in l. secundum naturam 10. ff. de Reg. Jur. cap. qvi sentit. cod. in 6. Marius Anton. de Amat. decif. March. 169. num. 21. tum etiam quod heres hereditatem adeundo dicatur quasi contrahere, atque eo ipso sese ad implementum omnia obligare, ad quae defunctus tenebatur. §. heres quoque 5. Inst. de obligat. quae ex quasi contr. apud Julianum 3. in fin. ff. quib. ex caus. in poss. l. si quis 5. §. botes 2. ff. de O. & J. Jas. cons. 63. n. 16. vol. 3. Parif. cons. 16. n. 38. vol. 2. Menoch. cons. 115. n. 59. vol. 2. Id verò imprimis verum est in filio, cui pro impietate imputatur, si cum Perse dicat, nihil ad se pertinere factum patris. Livius Deed. 5. lib. 2.

Limita, nisi defuncti factum esset contra legem, atque sic invalidum, non obstante regula in d. 1. cum à matre, per ea quæ adducit Menoch. cons. 89. n. 6. 7. 8. 9. & 10. quem allegat Joh. Geddes. 1. Cons. Marp. 27. num. 127. Unde quando alienatio à defuncto facta per se nulla est, etiam hereditas contra factum defuncti venire licebit. l. quemadmodum 7. Cod. de agric. & consit. Bald. in d. l. cum à matre. quem seqvuntur Socin. lib. 4. cons. 29. n. 47. Cravett. cons. 200. n. 5. 6. 8. Pinell. in l. 1. part. 3. n. 83. vers. limitatur decimo. C. de bon. matern. Hartm. Piñor. in obsrv. 190. num. 10. Carpzov. part. 2. consit. 14. defin. 70. n. 10. Latè Knipschild. de fideicommiss. famili. cap. 11. n. 394.

II.

Quoties in rei non sùa natura ad heredem transeunte mentio fit heredum, toties id de primo herede tantum intelligitur. arg. l. antiquitas C. de usufr. quia hoc est contra naturam rei. Neque tamen nimis hoc extendendum nec nimis restringendum est, ne inde oriatur absurditas.

Exemplum est in usufructu Titio & heredibus suis reliquo, Franzk. ad ff. qvib. mod. usufr. vel usus amittitur n. u.

III.

Quoties in re sùa natura transmissibili heredum mentio fit, toties omnes intelliguntur.

Ratio: quia sic nihil repugnat, quare non heredum mentio ad ulteriores porrigitur, cùm voluntas ejus, qui heredum meminit, congruat cum lege, quia hereditum appellatione etiam heredes heredes complectitur l. 25. ff. de V. S. Exemplum est in annuis legatis, quæ heredibus legati etiam sunt reliqua l. 22. C. de Legat.

IV.

Quoties heres ex facto defuncti convenitus, toties tantum tenetur pro ratâ, nam qui solus non est heres, non tenebitur solus factum defuncti præstare; ita ergo ob debitum defuncti heredes tantum pro ratâ tenentur, idem est in ceteris actionibus personalibus.

Limi-

Cap. V. De Herede.

31,

Limita: modò factum sit dividuum; nam si dividuum fuerit, sequens notandum axioma:

V.

Quoties negotium est sui naturâ dividuum, toties ex promissione testatoris quisque heredum tenetur in solidum, quia frusta excipitur de dividenda obligatione quæ dividì nequit. Exemplum est in servitute legatâ, aliud habetur in l. u. §. 23. ff. de Legat. 3.

Limit. utramen heres, qui solvit aut præstabilitatem individuam, regresum habeat contra reliquos.

VI.

Quoties negotium ad heredes non est transitorium, toties tamen incumbit heredi negotii continuitatio l. 40. ff. pro socij.

Ratio: quia fieri non amplius est integrasunt ergo alia præstare factum defuncti, ita & quod illi incepit, perficere heres tenetur.

Exemplum est in Tute, l. i. ff. de fidejuss. Tut. in negotiorum gestione l. 21. §. 2. ff. de negot. gest. in mandato &c.

Limita: Modò negotium tale sit, ad quod exequendum heres sit idoneus. d. l. i. ff. de Fidejuss. Tut.

VII.

Heres una eademque persona cum defuncto putatur Novell. 48. cap. i. Decius consl. 281. num. 5. Bursat. consl. 412. num. 18. lib. 4. Cephal. consl. 100. num. 5. lib. 1. Vult. lib. 1. consl. Marp. 18. num. 10. & lib. 3. consl. 21. num. 24. Pac. l. cum à matre 14. Cod. de rei vindic. l. venditicij 3. Cod. de reb. alien. non alienand. Gilhaus. in virid. cap. 6. maximè in jure jam nato mortis tempore. l. pro bereditariis 2. C. de aet. hered. Roland à Valle consl. 50. n. 8. volum. 2. & consl. num. 15. vol. 2. Hieron. Gabr. consl. 106. n. 5.

Intellige i. in his quæ fecit defunctus in vita, secus autem in his quæ non fecit, ut est Glossa secundū Baldum ibid. in l. si servus fugitivus. in vers. extirpatur, de condit. fugitiv. Alex. in l. in execuzione. & ex parte. de verbor. oblig. & Dyn. in cap. raptum col. pen. de Reg. Jur. in 6. Intellige 2. pro ea parte, quatenus est institutus, glossa fin. in l. 2. ff. de pr. etor. stipul. quem sequitur Jason in l. i. col. i. num. 5. ff. de acquir. hered. & in l. si quia filium. §. i. col. i. n. 3. eod. tit. & in l. frater à fratre 3. l. 2. & l. 4. ff. de condit. indeb. l. cum à matre, ubi Bald. C. de rei vind. ratio esse potest, quia apud eum res defuncti repertuntur, in quibus administrantis singitur esse idem secus autem quando ad illum nulla res defuncti proveniret, tunc enim cessaret illa representatio, quamvis factio suo adiret hereditatem. Vis igitur tota representationis & identitatis defuncti & heredis eius constituit in bonis, quibus demptis tota fictionis colligatis solvitur, argum. cap. que ipsi 5. 38. distinct. & cap. dicat. 9. in fin. 32. quest. 4. cum si re priveris neque nomen habere merearis, cap. Chor. episcopis. ubi glossa fin. 68. distinct.

Declaro procedere largo modo & impropriè sicut loquitur dist. Auth. de jurejur. in princ. ibi, quodammodo eadem persona &c. quod verbum denotare improprietatem concludit Bartolus in l. 4. §. Cato in 6. opposit. ff. de V. S. Si quidem propriè vera est alia persona defuncti, alia heredis, ut dicit Jason in l. si ita quis promiserit. §. ea lege in 12. c. n. 47. de V.O. addit. & Dynon. cap. ratum. fol. ult.

de Reg. Jur. in 6. Sicut alia est anima unius, & alia alterius, ut notabiliter declarat Socin. consl. 60. in-
cip. in præsenti. col. pen. vol. 1. & ideo licet defun-
ctus de calumnia juraverit, nihilominus ejus he-
res jurare tenetur, quia in istis eadem persona non
reputatur, & ita in quibuscumq; rebus facti, secus
in his quæ juris sunt, latè Mar. Socin. in cap. fin. col.
10. dejur am. calum. Phil. Franc. in cap. 2. in fin.
de confess. lib. 6. idem esse & in quolibet alio jura-
mento defuncti, ex cap. veritatis 14. de jurejur.
tradit Corn. consl. 2. circa primam col. 3. volum. 3.
Natta in repe. cap. quamvis. col. 22. ex ira. de past.
& ideo heres non succedit in officio defuncti, cu-
jus industria est electa, ut dicit idem Corn. consl.
244. circ. primum. col. penult. volum. 3.

II. Declara hanc regulam locum habere, qvoties heres simpliciter adit hereditatem: at si inventarium confecit, ab omnidi anno redditur im-
munitis. Qvamvis enim Heres post aditam her-
editatem videatur quasi contraxisse, & omnia de-
functi facta in se transfluisse; Inventarium tamen
& personarum & factorum & jurium & action-
num separationem conservat. l. ult. §. 9. Cod. de
jur. delib. & fictionem illam contraria fictione
permit. Finckelthus. disp. 6. de feud. thes. 22. Con-
fer omnino Dn. Carpz. p. 2. C. 48. d. 3. n. 3. & For-
ster. lib. 2. de success. c. 2. n. 17.

III. Fallit hec regula in omnibus iuribus &
privilegiis personalibus, ubi scilicet defuncto ali-
quid ob speciale favorem persona fuit conces-
sum. vid. l. 13. de dol. & ibid. Ant. Tab. in ratio-
nalib. Plures ab hac regula exceptions qui desi-
derat, adire poterit Reig. b. n. 109. p. 2072, an vero
mala fides defuncti ad heredem transeat, vid.

MALA FIDES.

VIII.

Heres non est, qui coactus hereditatem adit. §.
penult. Instit. per quas personas cuique acquir. l. 6.
§. ult. ff. de acquir. hered. Philip. Matth. ad l. 4. ff.
de Reg. Jur. num. 3.

IX.

Heres semel factus nunquam potest desinere
esse heres, s. ait prætor. 7. §. sed quod Papinius 10.
ff. de minor. ne quidem per restitucionem in inte-
grum prætoriam, Model. Pistor. consl. 46. n. 22. vol.
1. ratio, quia res facta infectæ fieri nequeunt. l. in
bello 12. §. facti 2. ff. de captiv. & postlimin. Novell.
97. de aqua. dot. §. i. vers. que igitur Joh. Goed. lib.
1. consl. Marpurgens. 28. n. 200. adeo ut nec con-
ventio, qua hoc ageretur, ut qui semel heres facta
est, post mortem suam heres cœlestis destinat, nullius
momenti dicatur. l. qui solvendo 4. ff. de her. instit. d.
l. ait prætor 7. §. sed quod Papinius 10. de minor.
Phil. Matth. 1. consl. Marp. 21. num. 12.

X.

Heres heridis etiam per multas successiones
primi defuncti heres est. l. heredis 65. l. sciendum
est 70. l. heredis 170. ff. de V. S. l. 194. de R. I. Goed.
1. consl. Marpurg. 28. num. 32. Hereditis enim mei he-
res meus quoque heres esse censetur. l. si heredum
10. C. de inoffic. testam. l. fin. C. de hered. instit. l. 6. §.
fin. ff. de inoffic. testam. Bartolus in l. patersam ff. de
hered. instit. Cravett. consl. 298. n. 9. lib. 2. Cephal.
consl. 499. num. 13. lib. 4. Vult. 1. consl. Marp. 18. n.
29. qvamvis in testamento heres heridis non pos-
sit vi-

D d

sit vi-

Si videri scriptus, cum oculis corporis ibi non legatur. l. i. §. legi ff. de his que in testamento delentur. Bartolus in l. qui liberis. §. hoc verba ff. de pupill. substit. Cephal. conf. 58 num. 33. vol. 1. adeo ut eti testator in substitutione (idem est & in institutione) heredis mentionem fecerit, non tamen intelligatur heredis heredem substituere voluisse, ne dum substituisse. Cephal. d. consil. num. 22. Goedd. 1. consil. Marpurg. 25. num. 52.

XI.

Heredi sepius plus permittitur, quam defuncto. l. fin. Cod. de existent. Bald. in d. l. cum à matre. vers. nunquid ergo filius. & ibi Castren. num. 5. Goedd. 1. consil. Marp. 27. num. 125.

XII.

Heres nemo scriptus aut nuncupatus ex solis conjecturis dicitur. l. unic. s. tabul. testam. extab. Bologn. ad l. Gallus. in princ. num. 125. & 131. & liber. & posthum. Dauth. de testam. ubi de hered. instit. n. 331. Goedd. 1. consil. Marp. 25. n. 22.

XIII.

Hereditis institutio est basis & fundamentum totius testamenti. §. ante hereditis instit. de legat. imo caput & anima ipsius testamenti. Dauth. de testam. n. 272. per l. querebatur 19. §. utrum 1. ff. de testam. milit. Valsq. de success. creat. lib. 2. cap. 16. num. 21. adeoque ejus forma substantialis. l. quod per manus 10. l. ult. ff. de jur. codicill. l. pen. ff. de his que in testam. delentur. l. in princ. ff. de hered. instit. Carpzov. part. 3. Confit. 4. defin. 12. num. 2. ut per ejus perfectionem illud omnino sit quod est. arg. l. Julianus 9. §. si quis rem. 3. in fin. ff. ad exhibend. Baldus in l. fin. nondum. Cod. defut. Decianus resp. 86. n. 11. vol. 2. Goedd. 3. conf. Marp. 27. n. 6. & 7. Et sine hac hereditis institutione nihil in testamento scriptum valet. l. 1. in fin. ff. de vulg. & pup. substit. neque potest ullum testamentum valere, quod heredem directo institutum non habet. l. 3. vers. Calburnius ff. qua in testamento delentur. & ut Justinianus ait, inutile est testamentum, in quo nemo heres institutio. §. imprimis igitur. Instit. de fideicom. hered. Unde Julianus Iesus & post eum Paulus ait, tabulas testamenti non intelligi, quibus heres scriptus non est. d. l. ult. ff. de jur. Codicill. Henricus Bocer. in Comment. ad tit. de instit. & exhered. liberor. n. 15. pag. 324.

XIV.

Unicuique licitum est blanditiis & adulacionibus inducere testatorem ad se instituendum, l. fin. C. si quis alig. testar. probib. Pacian. conf. 66. n. 41. Ubi limitat, hoc non procedere in præjudicium filiorum & in præjudicium alterius testamenti jam facti, per text. in l. non est enim 5. ff. de inoffic. testam. Socinus jun. conf. 183. Licer. n. 30. vers. nec etiam prædictis obstat. col. 2. Angel. in dict. l. fin. Cod. si quis alig. & l. non est enim. de inoffic. testam. Afflict. decisi. 69. Quædam domin. num. 6. colum. fin. Jafon. in l. fin. Cod. si quis alig. testar. probib. conf. Rubr. de CAPTATIONE HEREDITATIS.

XV.

Institutiones hereditis sunt favorabiles, & benigna juvantur interpretatione. l. filio 22. l. si posthumus 14. l. seit a 13. l. cum quidam 19. l. placet 4.

ubi Bart. ff. de liber. & posthum. l. i. §. si ex fundo 4. ff. de hered. instit. l. pen. §. sed cum veteres. & §. illo. C. de necess. serv. hered. instit. Conf. Arg. 1. conf. 84. n. 172. Hinc ejus interpretatio non solum ex verbis, sed & ex conjecturis evidentibus seu concludentibus elicetur. Mandell. conf. 31. num. 9. vol. 1. Paul. Paris. conf. 66. num. 12. vol. 3. Corn. conf. 101. num. 4. vol. 3. conf. 5. num. 35. Dec. conf. 242. in fin. Cravett. conf. 62. num. 6. Non. conf. 31. n. 13. conf. 32. n. 9. Borell. conf. 3. n. 22. Goedd. 1. conf. 25. n. 3.

XVI.

Qyotescunqve hereditis persona incerta ullo modo certa reddi potest, toties valet institutio, qyia sic certum adest Testatoris judicium, & poterit res commode exitum fortiri l. 62. §. fin. ff. de hered. instit.

Exempl. ita sufficiens certitudo subest, quando pia caufa, v. gr. pauperes, item Ecclesia vel Civitas instituitur heres, l. 8. l. 12. C. de hered. instit. Mauilius tract. de ultim. volunt. tit. 16. Conf. l. fin. C. de SS. Eccles.

XVII.

Heredes necessariò instituendi vel certa ex causâ exheredandi sunt ii, qvibus debetur legitima; cùm enim legitima debatur ex dispositione legis, non erit testatori liberum de illâ arbitrium. vid. LEGITIMA.

XVIII.

Hereditas, cui certum tempus adjectum est, de tractâ temporis mentione censetur purè relicta l. 34. ff. de hered. instit.

Ratio: qyia hereditas ad tempus non datur, cùm nemo pro parte testatus, pro parte intellatus decidere possit. l. 7. ff. de R. 7. ergo causa testati trahit hic ad se causam intestati, ne utile per inutile vitietur. hinc si Cajum heredem instituerim, & post illū Mevium, uterque erit heres.

Limita: ut non procedat (1.) in milite l. 19. §. ult. ff. de testam. milit. (2.) si verba ad fideicommissum apta l. 77. ff. de hered. instit.

XIX.

Ad instituendum non potest quis adstringi spe præmii, gloss. in l. 71. ff. de hered. instit. in fin. qvæ dicit, quod institutio debat fieri ex mera affectione, non ex cupiditate lucri vel alterius successio- nis. Confil. Argentin. 1. consil. 85. n. 20.

XX.

Qui in re sua à parentibus instituitur, pro institu- non est habendus, sed revera præteritus est. Gl. in l. 3. §. sed utrum 4. ff. de minor. Bald. conf. 93. vol. 2. Castr. conf. 455. col. 1. circa fin. lib. 2. Alex. conf. 20. col. 3. lib. 3. Regner. Sixtin. 2. conf. Marp. 19. n. 28. Dec. in l. posthum. col. 3. circ. med. C. de bo- nor. poss. contr. tab. De institutione hereditis in diem & sub conditione vid. DIES & CONDITION.

XXI.

Heres succedit in omne jus quod defunctus ha- buit. l. heredem 59. l. hereditas 62. de Regulis Jur. l. 19. de verbor. signific. Excipe omnia ea, qvæ facti sunt, & nominatim jus possessionis. l. cum heres 23. de acquir. vel amitt. possess.

XXII.

Heres tenetur præstare factum defuncti, & subsequi ejus voluntatem. l. 14. C. de R. V. l. successo- r. 10.

Cap. VI. De Hereditate.

315

res 10. C. de solut. l. 114. §. cum pater 15. de legat.
1. Carpzov. 5. Resp. 73. n. 8. Idque triplici ratio-
ne, (1.) quia eadem persona cum defuncto repu-
tatur per dicta supr. b. loc. Axiom. 2. (2.) quia lu-
crum a defuncto capit. (3.) per reg. l. venditrici 3.
C. de reb. alien. non alienand. Jacob. Mandel. cons.
73. n. 3. v. Wefembec. C. C. de hered. act. n. 7.

De clara hanc regulam 1. quod hactenus pro-
cedat, quatenus voluntatem & factum defuncti
lex admittat, non item cum illi refragatur. Ant.
Fab. in c. de hered. act. def. 1. Olasc. decif. Pedem.
180. ubi plura vid.

2. Limita, quod heres non renatur implere
voluntatem defuncti, sed possit contra ejus fa-
ctum venire, quando heres ius suum non haberet
defuncto, illudque testator ei jure relinquere te-
nebatur per l. 2. cum ibi not. C. de inoffic. donat. Ja-
cob. Mandel. d. cons. 73. n. 2.

X X I I .

Quicquid scelere ab aliquo quaestum est, id
heredi ejus est extorquendum. l. 5. pr. de calum.
ubi C. I. A. plurima jura adducit. v. Inf. Lucrum.
in f.

XXIV.

Actiones quae damnum pecuniarium perse-
quuntur, & in heredem dantur. l. 4. de calum. l.
5. § 5. de his qui effud. vel dejec. ubi C. A. th. 49. in
fin. add. l. 35. de O. & A. t. t. C. de hered. act. conf.
inf. penales.

Amplia, quod hoc procedat in contractibus,
etiam si in eos delictum incidat, aut dolus inter-
veniat. l. ex depositi 12. de O. & A.

Limita, fallere hanc regulam, quoties actio rei
persecutoria ex delicto descendit, tum enim eate-
nus contra heredem actio datur, quatenus ad
eum pervenit. l. un. C. ex del. def. l. 26. de dol. mal.
Bach. de act. disp. 5. tb. 4.

2. Limita, quod non procedat in contractibus
stricti juris: ubi dolus incidens in contractum
non vindicatur adversus heredes in solidum §. 1.
l. de perpet. & temp. a. 7. & ibid. Loc. ratio, quia
in contractibus stricti juris dolus incidens etiam
non actione ex contractu, sed doli vindicatur,
adeoque per se principaliter & directo delictum
venit in actionem, vid. l. 7. §. 3. de dol.

3. Limita in omnibus actionibus irregularibus,
qua ejus natura sunt, ut contra heredem non
transeat. Exempla vide apud Loc. quaf. 66.
rationem in l. 14. de legib.

XXV.

Plerumque tam heredibus quam nobis met ipsis
cavemus. l. si pactum 9. in fin. de probat. junge.
2. f. 18.

Exceptio est in compromissis, ubi nisi expressa
heredis mentio facta sit, is comprehendi pacto
non censetur. l. 27 §. 1. de recept. arb.

XXVI.

Interpretatio testamenti eò dirigenda est, ut
testator heredem quam minus fieri potest gra-
vasse videatur. l. Titia 34. §. 5. l. unum ex familia
67. §. 8. de Legat. 2. Menoch. 4. præsumi. 56. n. 4.
vide infra testamentum.

XXVII.

Heredis instituto non debet pendere ab
alieno arbitrio. l. 32. ubi Goedd. de hered.

Inst. C. A. d. L. tb. 16. l. 52. in fin. de cond. &
de mons.

De clara hanc regulam, quod procedat in iis,
qui suo pollut arbitrio, secus in impuberibus.
pr. I. de pupilli. subp.

CAP. VI. De Hereditate.

Axioma I.

Hereditas vicem personæ sustinet. pr. de sfp.
serv. §. 2. de hered. inst. l. non minus 31. §. 1. ff. eod.
tit. l. hereditas 61. ff. de acquir. dom. l. cum heredi-
tas. 6. C. depos. l. 38. de R. l. Intellige verum quoad
personam defuncti, sed non ratione futuri here-
dis. Gail. 2. obs. 130. num. 10.

Fallit tamen nonnquam hæc regula; nam al-
liquando etiam personam heredi futuri repræ-
sentat l. 24. de novat. Cujac. in l. 4. de pub. jud. in
Paul. lib. 37. ad Ed. scilicet quoad finem & emolu-
mentum acquisitionis. d. l. 37. de novat.

Secundò fallit, quod aliquando neutram per-
sonam sustinet, velut in iis quæ sunt facti. l. 61. de
A. R. D. vid. Dn. Harprecht. ad princ. l. de sfp.
serv. num. 10. l. 68. de fure.

Tertiò fallit in omni possessione l. 80. §. ult. de
fure, sive ea consideretur ex animo sive ex corpo-
re. Quidquid enim per contractum te-
stamentum, neque in testamento contractus fieri
potest l. 5. C. de pact. convent. cum à jure publi-
lico dependeat. Hartm. Pift. part. 4. quaf. 2. num.
1. Carpzov. part. 3. confit. 5. defin. 22. num. 6. hodie
tamen per pacta dotalia in vim testamenti con-
fecta recte transfertur hereditas. Vid. Wefemb.
in parat. de pact. dot. num. 4. sic etiam filia jurata
to renunciare potest in pacitis dotalibus heredi-
tati future, cap. 2. de pact. in 6.

II.

Hereditas non pactioribus sed testamentis &
legibus deferuntur. l. paulum 15. C. de pact. l. ult. ff. de
fuis & legitimis. Neque enim per contractum te-
stamentum, neque in testamento contractus fieri
potest l. 5. C. de pact. convent. cum à jure publi-
lico dependeat. Hartm. Pift. part. 4. quaf. 2. num.
1. Carpzov. part. 3. confit. 5. defin. 22. num. 6. hodie
tamen per pacta dotalia in vim testamenti con-
fecta recte transfertur hereditas. Vid. Wefemb.
in parat. de pact. dot. num. 4. sic etiam filia jurata
to renunciare potest in pacitis dotalibus heredi-
tati future, cap. 2. de pact. in 6.

III.

Quoties indigno relicta hereditas, toties illa
auferitur à Fisco, quia indignus capere potest he-
reditatem, sed ob delictum non potest retinere,
hinc Fisco delicti vindicta permititur.

Tales indigni sunt (1.) qui testatorem occidit
vel causa mortis ejus fuit, (2.) qui necem testato-
ris non vindicavit l. 9. C. de his quib. ut indign.
quod tamen hodie non observatur. arg. ord.
Crim. art. 214. Carpz. Pr. Crim. P. I. Q. 34. n. 74.
(3.) si quis injuste suo nomine testamentum im-
pugnaverit, (4.) si quis testamentum aliquem fa-
cere, aut conditum mutare prohibuerit l. 1. pr. l. 2.
si quis aliq. test. prohib. (5.) si quis aliquem testari
coegerit. l. 1. C. si quis aliq. testari prohib. vel coeg.
IV.

Quoties heres est in capax, toties hereditatem
retinet ab intestato succedentes, quia quod inca-
paci relictum est, habetur pro non scripto l. 4. &
nle.

D d 2

ult. ff. de his que pro non script. habent. quæcumque autem pro non scriptis habentur, illa manent penes hæredes ab intestato. Exemplum est in deportatis l. 3. pr. ff. cod.

V.

Quocunque modo acquiritur hereditas, eo modo etiam repudiatur, quia contrariorum eadem est ratio. Ita etiam solo animo repudiatur. l. 95. ff. b. t.

VI.

Quotiescumque nomina hereditaria inter coheredes dividuntur, tories illa divisio nocet tantum coheredibus, non Creditoribus. l. 3. in fin. ff. Fam. excise. quia creditoribus jam jus quæsumum est ex lege, vi cuius quemlibet heredem pro ratione covenire possunt, cui juri factis aliorum non poterit prejudicari. Coheredes vero favori suo renunciare possunt. Exemplum est in divisione coheredum inter se, sive a Jure facta. Conf. Brunnenm. ad l. 2. ff. cod. n. 7. & seqq.

VII.

Hæreditas non adita non transmittitur. l. 1. §. & in novissimo. C. de Cad. toll. l. unic. C. de his qui ante apert. tabl. testam. l. quoniā 7. Cod. de jure delib. ratio, quia hereditas competens heredi, ex testamento vel ab intestato ante actionem non est in bonis nostris. l. pretia 63. ff. ad Leg. Falcid. & ibid. Alexand. num. 3. Bart. in l. is potest. num. 14. ff. de acquir. hered. cum illud, quod non est nostrum, impossibile sit ad aliquem transmittere. Gail. 2. de P. P. cap. 19. n. 15. Intellige verum esse de transversalibus & extraneis, qui hereditatem non aditan, ad descendentes transmittere nequeunt: secus vero esse in liberis, qui soli hereditatem etiam non aditan ad descendentes suos transmittunt. d. l. i. §. in novissimo 5. ibi exceptis videlicet liberorum personis. C. de caduc. toll. idque ex presumpto parentum voto, quo bona sua ad omnes posteros transire voluerint. d. l. i. C. de his qui ant. apert. tabl. l. i. C. de condit. insert. Corn. conf. 230. num. 6. circ. fin. vers. nec refragatur. Tiberius Decianus resp. i. num. 19. & respons. 46. n. 148. 2. volum. 2. Phil. Matth. i. conf. Marp. 21. n. 57. Quid in Ascendentibus? v. Richter. i. decis. Jensen. 68. per rot.

VIII.

Hereditas augmentum & diminutionem recipit. l. pecuniae 178. §. hereditas ff. de verb. signif. l. item veniunt 20. §. non solum 10. ff. de pet. hered. Paris. conf. 26. n. 78. lib. 3. Ruit. conf. 107. n. 16. & conf. 135. n. 14. lib. 1. & conf. 60. n. 24. lib. 3. Volt. i. conf. Marp. 17. n. 54. ratio dari potest, quia universalium judiciorum hoc dicatur proprium, quod tam augmenti quam diminutionis ratio in eis habeatur. Bartol. & Salicet. in l. si poss. mot. am. C. de pet. hered. Ang. Aretin. in §. actionum autem. vers. ac etiam. & ibi Jason. n. 23. & seq. Inslit. de att. Achill. Personal. in tract. de pet. hered. n. 60. Joh. Cop. tract. de fruct. lib. 3. c. 3. Regnet. Sixtin. 2. conf. Marp. 14. n. 75. IX.

Hereditatem nemo ex testamento consequi potest, nisi qui in eo heres institutus est. Gyelman. in symphor. supplic. & vot. Camer. Tom. 1. part. 3. vot. 6. n. 49. Titem. de Benigni. in prodrom. decis.

relat. Camer. syntagm. 3. decad. 2. vot. 10. num. 49. Joh. Dauth. de testam. ubi de hered. inst. num. 331. vers. atque hinc insertur. Mantic. de conject. ult. volunt. lib. 4. tit. 1. num. 5. & 6. Goedd. i. conf. Marp. 25. num. 19.

X.

Hereditatis capax quilibet esse presumitur, nisi qui in specie exceptus docetur. Rolandus à Valle conf. 67. num. 15. volum. 3. Goedde lib. 1. conf. 25. num. 73.

XI.

Hereditatis aditio rerum hereditiarum communionem inducit. Dd. in §. item si. insit. de obligat. que ex quasi contr. & in rubr. ff. & C. famili. heredit. Vult. i. conf. Marp. 22. n. 35. unde facit ut hereditas non amplius sit hereditas vel patrimonium defuncti, sed heredis. §. 1. Inslit. ex quib. cans. manumitt. non licet. §. 1. Inslit. de inoff. testam. gloss. in l. ejus qui in ff. si cert. pet. & ibi Bart. poss. pr. col. 2. vers. secundo oppono. l. 2. ff. de honor. poss. l. cum heredes 23. ff. de acquir. poss. Cephal. conf. 429. Phil. Matth. i. conf. Marp. 21. num. 6. Et hereditas aditio amplius propriæ non dicatur hereditas, sed patrimonium. Bart. in l. Titius in princ. ff. ad SC. Trebell. Conf. Argent. lib. 1. conf. 76. num. 4. Wefenbec. ad §. 1. Inslit. ex quib. cans. manumitt. non lic. §. 1. Inslit. de hered. qualit. & differ. l. sed si plures 10. §. filio 2. ff. de vulg. & pupill. substit. l. fin. in fin. C. de inoff. testam. gloss. in l. ejus qui in provincia. ff. si cert. pet. & ibi Bart. poss. princ. col. 2. vers. secundo oppono. Text. in l. 2. ff. de honor. poss. l. cum heredes 23. ff. de acquir. poss. Cephal. conf. 429. Philip. Matth. i. conf. Marp. 21. n. 6. Gloss. in l. heres. de acquir. hered. Decius conf. 318. Menoch. conf. §. 1. num. 24. Paris. 2. conf. 10. & 75. num. 27. C. A. de acquir. hered. rhes. 16. Ratio est, quia hereditas jam juncta & confusa est cum bonis heredis. l. sed si putes §. filio. de vulg. & pupill. subf. Scip. Gentil. de secund. mpt. cap. 3. pag. 16.

XII.

Quicunq; actus non alio quam heredis animo expediri potest, ille infert gestione pro herede l. 20. §. 4. in fin. ff. de acquir. vel amitt. hered. quia non minus actibus quam verbis voluntas aliqui juss declaratur.

Exempl. ita ergo ex rerum hereditiarum venditione, locatione, nominum exactione presumitur pro herede gestio, non etiam ex detentione hereditatis. Mev. P. 4. dec. 173.

Limit. ut procedat, nisi ille, qui talam actum gessit, protestatus fuerit se hoc non agere nomine heredis, sed pietatis & utilitatis causâ d. l. 20. §. 1. Mev. p. 1. dec. 71. & 72.

XIII.

Ad quemcunque actum admitti potuisse negotiorum gestor, ex eo non presumitur hereditatis aditio.

Ratio: quia hic actus alio quam heredis animo expediti potuit, scil. animo negotium alterius gerendi.

Exemplum est in l. 20. §. 1. ff. de acquir. vel amitt. hered.

XIV.

Quicunq; potest liberè velle, ille etiâ potest hereditatem adire, quia ad hereditatis aditione nihil amplius requiritur quam voluntas §. fin. luff. h. 1.

Cap. VII. De Hermaphrodito.

317

b. t. adire ergo potest surdus & mutus l. 5. ff. b. t.
sicut & prodigus d. l. 5. in fin. Non ita furiosus
l. 36. ff. eod.

XV.

Quaecunque Jure hereditario non obveniuntur,
ab illis renuncians hereditati non excluditur,
quia renunciatio est stridi juris. L. 2. C. ad Scutum
Vellej. nec ad ignota & non cogitata extenditur
l. 8. ff. de perit. hered. ita ergo non excluditur a bo-
nis feudalibus, sicut nec a petitione Legati a pa-
tri in Testamento reliqui. v. omnino Struv. Ju-
risprud. Rom. Germ. Forens. L. 2. Tit. 34. §. 5.
Stryck. Tractat. de Success. ab intit. Differt. 3. cap.
10. per tot.

XVI.

Quotiescumque renunciatur hereditati, toties
semper subintelligitur conditio, si ea renuncianti
vivo fuerit delata, quia juri non delato nemo re-
nunciare potest, vid. infra. Tit. de RENUNCI-
Tione.

XVII.

Hereditas codicillis nec dari nec adimi potest.
§. Codicillus. Instit. de Codicilli. l. hereditatem 2. C.
cod. l. Divi 6. in princ. & l. quod permanuit 10.
ff. de jur. Codicilli. ratio est, ne idem possint Codici-
lli quod testamentum. d. §. Codicillus. vel ut lo-
quitur Papinianus in d. l. 10. ne per codicillos, qui
ex testamento valerent, ipsum testamentum,
quod vires per hereditis institutionem accipit, con-
firmari videretur. Intellige verum, quando dire-
cte de hereditate in codicillis agitur & directe
darur vel admittuntur per indirectum enim & fidei-
commissum, si nimis irum quis hereditatem resti-
tuere rogatus sit, recte in illis etiam hereditas re-
linqui dicitur. Regnerus Sixtinus lib. 2. Confili.
Marpurg. 19. num. 61.

XVIII.

Hereditas & bona se habent ut continens, &
contentum. Forster. 2. de success. cap. 14. n. 13.
Regn. Sixtin. 2. conf. Marp. 19. num. 41.

XIX.

Hereditas quamdiu jacet, possessio est nullius.
l. 1. §. Sævola 15. ff. si si qui testam. lib. esse juss.
Carpz. p. 4. C. 37. defin. 6. n. 4.

XX.

Hereditas illa repudiari nequit, quæ nec adiri
potest. l. 18. ff. de acquir. hered. Unde qui sub
conditione heres est institutus, pendente condi-
tione hereditatem repudiare nequit, quia heres
est pendente conditione velit hereditatem adi-
re, ob incertum tamen conditionis eventum adi-
re illam non potest. l. si qui heres 23. ff. de acq. he-
red. Add. Phil. Matth. ad l. 3. ff. de Reg. Jur. &
ibid. Hyppolit. à Coll.

XXI.

Hereditas nomen juris est. l. pecunia 173. §. he-
reditas. ff. de V. S. etiam sine corpore intellectu
juris habet. l. hereditas so. de petit. hered. hoc est,
intelligitur ex juris disciplina hereditas existere,
quantumvis nullum corpus seu nulla res corpo-
ralis, quæ sub sensu aspectumque cadit, in ea
reperiatur. Welsch. in parat. ff. de petit. hered.
num. 2. Unde hereditatem non corpus significa-
re, sed juris nomen esse monstrat. l. 1. ff. de rev.
divis. Propterea & Justinianus eam inter res in-
corporales retulit, quantumvis maximè in ea sint

corpora, §. 2. Instit. de reb. corporalib. l. 1. §.
quedam, ff. de rer. divis. Goedd. ad d. l. pecunia.
§. 1. de V. S.

XXII.

Hereditatis aditio non rati facti quam animi
est. l. 2. ff. de acquir. hered. adeoque in nuda vo-
luntate a deuntis constitit §. fin. Instit. de hered.
qualit. & different. l. si axia 6. C. de jur. delib.
Consil. Arg. 1. conf. 104. num. 19. Gail. lib. 2. ob-
servat. 128. num. 9. & 29. Phil. Matth. ad l. Non
vult 6. ff. de Regulis Juris. num. 1.

XXIII.

Hereditatis partem qui adit, etiam alias partes
adire videatur; l. si solus 80. ff. de acq. hered. l. qui-
dam elogio 20. C. de jur. delib. qui vero partem
repudiatur, non videatur alias partes repudiare,
Gloss. in l. 2. ff. de acquir. her. ratio, quia quod
est aliquid positive, recipit augmentum, & po-
test prorogari; illud autem, quod nihil est, non
potest augmentum vel diminutionem accipere,
l. adio 7. §. quod si. 5 ff. de acquir. dom. fac. cap.
significantibus 38. cum ibi norat. de offic. de reg.
Vasq. 2. contr. cap. 14. n. 5. immo absurdum est
partem respueri, partem vero agnoscere velle,
sed aut omnia accipere oportet, aut omnia repu-
diare, d. l. quidam elogio. l. i. l. 2. l. 80. in princ. ff.
de acquir. hered. Arnst. de Majest. lib. 1. cap. 7. n.
12. Unde qui partem hereditatis petet, universita-
tem petere dicuntur; quod enim juris obtinet in
toto, idem & in qualibet ejus parte. l. 76. ff. de
rei vind. & ut hereditas tota est universale corpus
bonorum, ita & quota hereditatis portio. l. 26. §.
fin. ff. de legat. 1. Welsch. in parat. ff. de petit. he-
red. num. 5.

XXIV.

Hereditatem non adire & nulliter adire sunt
paria, Dd. in l. 2. C. de success. edit. Pacian. conf.
13. num. 21.

XXV.

Hereditarius tenuis est valde honorabilis. vid.
l. 5. §. 6. ff. de legat. pref. stand. contr. tabb. b.p. pet.
longèque antecedit titulum legati. l. 29. si quis
omiss. cauif. testam.

XXVI.

Hereditas non est divisa, vid. Hottom. in
Epil. Sipars hered. pet. n. 2. arg. l. 1. §. 2. ff. d.
tit. & latius quæst. illuf. 2.

Declarata hanc regulam, quod procedat quoad
divisionem physicam non intellectualem. Goedd.
de contrah. sfp. cap. 6.

XXVII.

Hereditas, quæ heredem invenit, haud dubie
solvendo esse presumitur. l. libertus 30. de bon.
libert.

CAP. VII. De Hermaphrodito.

Axioma I.

Quoties sexus est dubius, toties persona refe-
renda ad eum qui prævalet, quia à potentiori so-
let fieri denominatio l. 10. ff. de Statu hom. l. 15.
§. 1. de testib. Carpz. P. 2. def. 16. n. 10. Ita ergo si
sexus masculus prævaleat, succedit Hermaphro-
ditus in feendum. Rittersb. de feud. l. 1. v. 6. q. 10. &
potest esse testis in testamento. l. 16. §. 1. ff. de Test.

Dd 3

II.

II.

Quoties neuter sexus prævalet, sed de utroque quis æqualiter participat, toties ipse electionem habet. Sanchez, de matrimonio lib. 7. D. 106. n. 6. Caranza Tract. de partu cap. 17. n. 68, semel tamen electum non mutat. Sanchez, d. l. Gutierrez, de matrim. cap. 117. Zach. Lib. 3. Quæst. med. leg. tit. 1. q. ult. n. 1. & 2. quo casu per juramentum constringi solet, ne altero sexu utatur, & caute procedendum est, ne scandalis anfa detur. vid. Stryck. Tract. de Jur. sens. Disp. 1. cap. 1. n. 62. in dubio autem præsumitur masculus, quia omnis præsumt fieri debet in partem validiorrem, adeoque & ad negotia civilia admittendus erit,

CAP. IX.
De Historia, Historicis.

Axioma I.

Historici qualem in jure fidem mereantur, vid. Gilken. ad l. 15. Cod. de paci. num. 87.

CAP. IX.
De Homicidio.

Axioma I.

Quoties de lethallitate vulneris non constat, toties homicida ordinariæ poenâ non plectitur, quia sic non constat de corpore delicti, sine quo nemo condamnandus l. 1. §. ult. de quest. Ita ergo ob neglectam inspectionem cadaveris sapis poena ordinaria fuit remissa, cum sine illâ non possit constare, an ex vulnere illato, an alio symptomate mors sit secuta. vid. Carpz. Pr. Crim. q. 26. n. 51. & 52.

II.

Quoties de lethallitate vulneris constat, toties nulli dies Critici sunt attendendi, quia sic satis est, adesse corpus delicti, hoc cum certum sit, non opus est conjecturis. arg. l. continuus 137. §. 2. in fin. ff. de V. O. quando igitur is, qui telo lethifero est vulneratus, in continentis decedit, poena ordinaria obtinet, utut inspectio fuerit omissa argum. à contrario sensu desumto ex Conf. Crim. Art. 147. Stryck. de Jure sensuum diff. I. c. 3. n. 23. seqq.

III.

Homicidium per lasciviam vel latâ culpâ commissum non punitur poenâ ordinariâ, sed mitiori. Hippol. de Marfil. in L. 7. ff. ad L. Cornel. de Sicar. v. g. si in collectuione jocosa cum enibus nudis perpetretur. Menoch. lib. 2. cas. 400. Besold. Thes. pract. verb. Todtschlag. In hastiliudiis vero im Turnier commissum est impunibile. Gilban. in arb. orim. c. 2. tit. 12. n. 45.

CAP. X.
De Homine.

Axioma I.

Hominis gratiâ omne jus est constitutum. l. 2. ff. de stat. hom. quia hic solus ratione atque ita jure uititur. §. 1. Inst. si quadr. paup. feciss. dicatur. Goedd. ad l. 1. de verb. sign. num. 29. dicitur enim forma omnium rerum, ad cuius finem omnia sunt disposita. §. final. Inst. de l. N. G. &

C. §. in pecudum. Inst. de act. Ludov. Gomez. ad §. supereft. Inst. de act. n. 113.

II.

Homo ex conjunctione animæ & corporis subsistit, ut explicat Innocent. in c. quadam. v. sed adversus. dec cel. miss. junct. eem. t. §. porrò. de sum. Trin. & ex Arift. D. Augustinus explicat. Nazar. in manu. pral. 1. n. 11. Gom. var. ref. tom. 3. c. 3. n. 32. immo nobilissima DEI creatura maximum nature miraculum & inastimabilis reputatur. l. 3. §. quadr. paup. feciss. dic. Harpr. ad §. ser. in inst. de rer. divisi. n. 310. dignissima creaturemarum. l. jnissime. ff. de adulit. edit. Boeccl. de publ. judic. in prolog. vid. Besold. in dissert. de jur. & rer. divisi. cap. 5. n. 11. pag. 42. & in delib. jur. ex lib. 1. Pandecl. l. ult. de rer. divisi. n. 39. pag. 128. Harprecht. in Comment. ad Inst. §. sancta. derer. divisi. n. 23. Siquidem ad imaginem Dei conditus est, unde nec damnatum proper crimen in fronte esse signandum jura volunt, ne facies, quæ ad similitudinem pulchritudinis celestis est figurata, maculetur. l. Si quis in metallo 17. Cod. de pan.

III.

Hominis nomen plenum est fragilitatis, & ejus index miseria, quamplurimum patitur in humana natura mortalitas. Fulv. Pacian. lib. 2. de probat. cap. 44. num. 102. Sic nihil aliud esse hominem, attestatus est Aristoteles, quām imbecillitas exemplum, temporis spolium, inconsistans imaginem, invidia ac calamitatis trutina, reliquum verò pituitam ac bilem. Et Simonides cum Pausaniam in convivio admoneret, ut meminisset se esse hominem, sub eo nomine comprehendit omnium ærumnarum, omnium malorum appellations, & omnium morborum genera, qua nobis agminat miserabilis naturæ nostra conditio comparavit. Pac. d. l. n. 104. ubi vid. plura.

IV.

Quoties vocabulum hominis in jure absolute ponitur, toties regulariter servus intelligitur.

Ratio: quia servus tantum homo est, non persona, utpote quod est vocabulum juris civilis, juxta quod servi pro nullis habentur l. 23. ff. de R. f. Exempla sunt in l. 22. ff. de compens. l. 66. §. 3. ff. de Legat. & l. 2. §. 1. C. de conf. pecun.

Limita: nisi materia, de quâ agitur, diversum quid suadeat. Stryck. in præcogn. annot. ad Inst. c. 7. §. 1.

V.

Homo hominis mei non est meus homo, Glos. sa in l. Modestinus. de V. S. verbis signific. & in l. de accessionib. de divers. & tempor. prescript. Bartol. in l. si quis à liberis §. pen. ff. de liber. agnosc. Feudista in c. i. §. illud. de probibit. feud. alien. per Frider. Bald. in l. 1. C. commun. de legat. Felin. in cap. que in Ecclesiasticum. de conf. Dec. & Cagnol. in l. consilia 47. §. socii ff. de Reg. Jur. Wess. 1. cons. 43. n. 51. Speculat. lib. 4. tit. de feudo. §. 1. col. 12. in vers. 14. queritur, sicut nec libertus liberti mei meus est libertus. l. si quis à libertis §. §. quis à libertis. 22. ff. de liber. agnosc. & l. alimenta 16. §. 1. ff. de alim. legat. fac. cap. legitur. diff. 87. Gaill.

Cap. X. De Homine.

319

Gail. de Arrest. cap. 7. num. 21. Menoch. remed.
10. recuper. possiss. num. 73.

VII.

Homo centum annos vivere præsumitur.

Matth. Coler. ad cap. cum num. 7. extr. de pre-
script. Frideric. Pruckm. vol. 1. consil. 32. num. 11.

Script. Frideric. Pruckm. vol. 1. consil. 103. num. 4.

Malecardus de probat. vol. 1. concil. 103. num. 4.

Petr. Welenbec. consil. 15. num. 47. Cuman. in l.

ex facto. §. si quis autem n. 6. vers. ego oppono. ff.

ad Trebell. gloss. in l. 2. §. si dubitetur. in verb. li-

quarer. ff. quemadmodum. testam. aper. per l. an usus.

fructus. in fin. ff. de usufr. l. fin. §. & nobis qui-

den cordi. C. de SS. Eccles. Corn. consil. 204. quan-

quam videatur. lit. d. vers. hic tamen non obstan-

tibus volum. 3. Jason. in l. notab. inter diuinum.

num. 31. vers. ultimo pro perfecto. Cod. de Sacros.

Eccles. Angel. in l. heres. in fin. ff. de acquirendi.

hered. Barbat. consil. 10. Difficile. col. 2. infin. vol. 3.

Decius consil. 575. In casu. num. 10. sub vers. non

obstat. Riminald. sen. consil. 265. Visis scripturis.

num. 18. vers. num. juris presumptione. ad vol. 2.

& consil. 93. num. 35. vers. & maximè quando eff.

vol. 1. quod tamen ridiculum esse ex Menoch.

lib. 6. presump. 59. num. 11. & 12. ait Carpzovius

part. 3. consil. 15. defin. 57. num. 6. quinimò &

contra legem divinam Psalm. 90. vers. 10. tutius

enim existimat. si cum Cagnol. in l. si emancipati.

num. 92. C. de collat. id judicis arbitrio relinquatur.

nec praetallagetas leges ad rem facere respon-

det Aretus in l. sed si sua. col. 5. vers. sed ad-

verte diligentia. ff. de acquir. hered. Aliud enim

esse. posse vivere usq; ad centum annos. & ali-

ud vivere. nec omne. quod possibile est. statim

prætatur. Uade. quia vivere ad centum usq;

annos sit ex raro contingentibus. & à communi-

ter accidentibus contrarium potius eveniat. i-

demque non bene ex dictis juribus hoc axioma

probari poterit. vid. Corn. consil. 119. Placet mi-

hi. in lit. 1. vers. & quod dicant. vol. 1. & consil. 341.

Quod diuersa dos. in lit. n. vers. & sic non presump-

tur. vol. cod. Gabr. conclus. 16. num. 3. vers. con-

trarium videatur. lib. 1. de presump. Alciat. de

presumpt. 44. reg. 1. Cagnol. in l. Emancipati.

num. 92. vers. non obstat. quod quis presumpatur.

C. de collat. Covar. lib. 2. var. resol. cap. 7. n. 6.

vers. 3. Curt. jun. in d. l. emancipati. num. 12. vers.

considera etiam. C. de collat.

VII.

Hominis provisio facit cessare provisionem le-
gis. vid. infr. lit. P. cap. Provisio. quibus adde
Carpzov. part. 2. consil. 37. num. 5. & part. 3.
consil. 7. defin. 13. num. 4. Antonius Faber in Cod.
libr. 4. tit. 41. defin. 51. num. 5. Homo duorum
qui esse potest. diversis respectibus. vide infra li-
teram P. cap. Persona.

VIII.

Homo non recte dicitur. qui in utero adhuc
est. et si fieri speretur. l. cum inter 14. C. de fidei-
com. lib. 1. in Falcid. placuit. 9. ff. ad Leg. Falcid.
Gloss. in l. qui in utero ff. de stat. hom. Aristot.
lib. 2. de generat. animal. cap. 11. Alberic. in trutti.
statut. p. 3. quæst. 59. Menoch. 357. n. 9. Schnei-
dew. in Comm. ad insit. §. quantitas. num. 7.

IX.

Homo in fructu non est. §. in pecudum. Insit. de

rer. divis. l. pecudum 28. §. 1. in fin. ff. de usufr.
Bart. in l. veteris ff. de usufr. Gothofr. in not. ad
Schneid. §. is verò. cum duob. seqq. n. 10. lit. b. de
R. D.

X.

Homo rei minoris non potest esse accessio. l.
justissimè 44. ff. de adlit. edit. Gothofred. in not.
ad Schneid. §. fin. insit. de Jur. nat. gent. &
civil. lit. a. Homo enim dignissimum animal. O-
vid. 1. Metamorph. sanctius animal vocat. & qui
dominatur in cætera alia animantia. Plin. 7. in
princip. in omnibus animantibus principium ho-
mini tribuit. cum ejus causâ videatur cuncta ge-
nuisse natura. Gothofr. ad d. l. 44. ad verb. ho-
minum. lit. l. & add. l. in pecudum 28. §. 1. lit. q.
unde nec homines mercis appellatio contineri
dicuntur. l. 207. ff. de V. S. Gædd. ad l. 66. n. 4.
ff. cod.

Amplia. quod homo nec venit in accessionem
hominis. l. 63. de legat. 1. §. 17. ubi Lœ. lit. a.
Insit. de legat. Cujac. ad l. 52. de legat. 1. Ratio i-
tidem est in homini dignitate. vid. Cujac. ad l.
illi 40. de usu & usufr. leg. fac. l. justissimè 44. de
edit. edit. obſt. l. 12. ibi: matris furem eritam ho-
rum. Cod. de furt. jund. l. 14. §. 15. de furt. C. A.
de condit. furt. ibef. 9. num. 3. Declarationis
ergo distinguendum. an vox accessionis strictè
sumatur. & cum partus non est accessio matris.
arg. §. in pecudum 37. l. de R. dir. an vero latè &
impropriè pro sequela Harpr. ad d. §. 17. Insit.
de leg.

XI.

HOMINIS dispositio facit cessare
dispositionem legis. l. si maritus 21. ff. de
procurat. l. ult. C. de pact. convent. Anton.
Gabr. tom. 3. commun. opin. lib. 6. tit. de Re-
guli Juris. conclus. 8. Anton. Gomez. var.
tom. 1. cap. 9. num. 50. Molin. de primogen.
libr. 1. cap. 2. num. 27. Vital. de Camban.
in tract. clausul. part. 4. num. 5. Cardinalis
Seraphin. decis. 829. num. 3. Cevall. com-
mun. contra commun. queſt. 265. à num. 1.
Stephanus Gratianus disceptat. forens. cap.
376. num. 1. Mendez à Castro in praxi Lu-
sitana. lib. 3. cap. 11. num. 8. Rot. decision.
392. num. 4. apud Farinac. part. 1. recent.
ubi quod hominis provisio non facit des-
cere provisionem legis. quando cum ea
concurrere potest.

CAP. XI.

De Hominibus propriis.

Axioma I.

Quoties proprii homines ratione glebae &
servitorum Domino inde præstandorum conser-
vator. toties catenus sunt servi & domino
acquirunt. Extra vero hanc causam liberi sunt
homines.

Ratio: quia connexorum eadem est ratio. l.
3. §. 8. ff. de contur. Tutel. & utili act. ut ergo
glebae seu fundus ipse ad dominum pertinet. ita
quoque glebae adscripti; hinc pars fundi dicun-
tur.

D. 4

tut. l. 22. in fin. C. de agric. & Censit. & fundo tanquam membrum affixi. l. 23. pr. C. eod. hinc igitur fundo vendito vendi quoque rusticus videtur tanquam pars fundi. Extra glebam vero habet personam legitimam stanti in judicio, gaudet patria potestate & testamenti factio-

II.

Quoties contractus non tendit in praedictum praedii seu operarum, toties homines proprii licite contrahunt, quia quoad ea, que extra praedium possident, gaudent jure liberorum hominum. vid. axiom. preced.

CAP. XII.

De Homonymia.

Homonyma sunt, quibus praeter nomen nihil commune est. Arnif. t. relet. polit. cap. 5. sect. 9. num. 56. maximus autem eorum est lapsus in definitionibus, qui praeter certos est singularis, si quis, antequam homonymiam explicaverit, unam faciat eorum, quae varia significant, definitionem: cum longe distent rerum definitions a definitione nominum. Galenus de different. pulv. cap. 3.

CAP. XIII.

De Honestate & Honesto.

Axioma I.

Id quod honestum potius, quam quod utile est, sequi debemus. l. semper in coniunctionib. 197. l. non omne 144. ff. de R. l. Hinc quod honestum est, merito debere obtinere. Jctus in l. 4. §. 2. de in ius voc. & jus honestatis ab omni legge & superioritate exemplum esse dicunt Decius & Cagnol. in d. l. semper. Baldus in l. quod ex libera. Cod. de oper. libert. ubi per hanc regulam dicit, quod Domini non possint cogere subditos suos, ut eant ad tripudiandum & ad choreas, quas ipsi faciunt, quoniam hoc non est honestum, & honestas est excepta ab omni jussu & imperio, prout allegat cum Pacian. conf. 4. num. 24. tantaque vis est honestatis, ut anterferenda veniat cuiuscunq; utilitat, & vere apud viros bonos illud dicetur utile, quod honestatem quoque contineat, ait Menochius lib. 2. arb. jud. cas. 442. num. 3. unde sepiissimè accidit, quod ratione honestatis a licitis abstineamus, can. aliud. 11. quas. t. cuius forma, si oculis cerneretur, mirabiles sui amores excitaret, ut testis est Cicero libro 3. officior. & multis ex sacris scriptoribus refert Johannes Capistranus in specul. conscient. §. restat. num. 81. adeo ut nec commisione Pontificis, qua de honestate deviat, parendum sit, Abbas & Doctores in cap. si quando. de rescript. Crotius confil. 351. num. 6. vide respons. juris feudal. in controvers. Ferrarens. num. 17.

III.

Honestum magis quam inhonestum est presumendum. Paris. conf. 10. num. 50. vol. 2. Pannorm. in cap. intelligimus. de adult. Menoch. 2. de arb. jud. quest. cas. 89. num. 22. Vult. 1. confi-

Marp. 15. num. 92. Gail. 2. obser. 97. num. 2. quod procedere in dubio ait Vult. d. conf. 273. cum semper hoc in casu credendum & presumendum sit, quod honestum esse constat. Bartolus in l. non solum. §. sed & ff. de oper. nov. nunc. Paleoth. de Noth. & Spur. cap. 20. num. 3. §. 4. ac semper in dubio presumptio in partem meliorem fieri debet. l. semper in dubiis 161. l. rapienda 168. de Regulis Juris. l. penult. ff. de pœn. cap. fin. de presumpt. Alciatus in tract. de presumption. regal. 3. presumpt. 1.

III.

Honestatem vitæ multum operari ad excludendam presumptionem dolii post Bald. in l. 2. C. de falf. Bart. in l. quories. §. sed si non. ff. de bered. inst. Hostiens. Johan. Andr. in cap. finem litibus. de dol. Alexand. in l. 13. §. fin autem. C. de judic. Gloffa in l. omnimodo. in verb. non licet. Cod. de inoffic. testam. referri Vult. vol. 1. conf. 15. num. 91. Farinac. quas. 55. num. 82. nisi quando ex vita precedente aliud induci possit & colligi. cap. semel malus 8. de Reg. Jur. in 6. §. sanctus. Autb. de testib. l. de minore 10. §. penult. ff. de quas. Bald. in l. 1. in fin. Cod. si quis omis. causi testam. Luc. de Penn. in l. quemadmodum. C. de Agricol. & Censit. lib. 11. Alciat. de presumpt. reg. 3. num. 7.

IV.

Leyes ac mores suum habent avum ac fatum, ut quod quandoque in honestum visum est, deinde honeste fieri putetur. Autb. sed novo. Cod. ad Leg. Jul. de adult. Nicolaus Boer. decis. 298. Jacob. Cujac. lib. 6. obser. 15. Carpov. Jurispr. for. part. 4. conf. 19. defm. 10. num. 3. ubi exemplo transactionis de adulterio hoc illustrat. Enim quondam de adulterio transigere non licuit. l. transigere 18. C. de transacti. ubi Jason. Salicet. Donellus. Petr. Heig. p. 2 quas. 16. n. 1. hodie tamen ea impune fieri perhibetur, vide Julianum Clarum 5. sentent. §. ult. quas. 58. num. 11. Arnisium de jur. connub. cap. 5. sect. 9. num. 10.

CAP. XIV.
De Honore vid. Dignitas.

Axioma I.

Honoris augmentum non ambitione sed labore unicuique contingit. l. sanctimus. 6. C. ad L. Jul. repet. c. per illicitam 25. l. q. 7.

II.

Honores ambire & fasces dignitatum querere per se illicitum non est, Baro ad §. præterea, Institut. de public. judic. Menoch. 2. arbitr. jud. cas. 401. num. 4. sed approbatum & exercitum à viris maximis. Salmuth. in Panciroli. lib. 1. rer. memorab. de nomencl. p. 738. Decian. lib. 8. cap. 22. num. 8. tr. crimin. Bockel. de public. judic. dīq. 12. pag. 282.

III.

Honores gradatim deferuntur. l. ut gradatim 11. ff. de munier. & honor. rot. tit. ut dignit. ord. servetur. cap. legimus 24. in fin. distinct. 93. arg. cap. Monachos 29. 16. quest. 1. cap. si officia. 2. cum 3. seqq.

§. seqq. 59. dift. cap. fin. 48. dift. l. qui utiliter 45. de negot. gesl. Capoll. de emp. mil. deleg. cap. 2. n. 4. Bernhard. Bombin. cors. 22. n. 6. Non per saltum. cap. sollicitudo 1. 52. distinet. Zafius in l. 3. §. si servus. n. 6. ff. de acquir. poss. ut qui heri servus, hodie sit liber. l. 7. §. 2. ff. de injus. vot. Nam ut nemo sit casu bonus, Seneca epif. 123. §. 3. in princ. repente pessimus, Cic. in orat. pro S. Ro/c. ita nec repente aliquis sit summus. Johan. de Pavin. in tract. de visitat. quest. 5. n. 29. Hieronym. Magon. decad. 49. n. 44. fortuna liquiderem, quibus repentina, iis & gravis. H. Kirchner. in Mervilles lib. 3. cap. 3. num. 96. Nold. de stat. Nobil. c. 1. n. 1. non tamen semper spectandum est, qui priores in ordinem venerint, sed qui potiores sint. l. honores 7. de cur.

IV.

Honos dextum virtutis latus claudit, ait Stephanus Vinand. Campens. prodit. in Pomp. Equestr. fol. 423. unde qui incedit à dextris, dicuntur honorabilior eo, qui incedit à sinistris. Stephanus Gratianus lib. 1. difsept. forens. cap. 106. num. 40. Gaftald. in tr. de Imperat. quest. 22. num. 30. & quest. 66. num. 3. quest. 88. num. 7. Johan. Staphil. in tr. de grat. expectat. rubr. videndum. part. 6. num. 41. Thom. Grammat. decad. 64. num. 24. unde si plures sint, medius erit dignior. Tholofan. lib. 6. de Repub. cap. 10. num. 12. quamvis in hoc cuiusque regionis consuetudo sit attendenda. Gail. 1. obs. 21. in fin. Knechen. de Sax. non prov. jur. verb. Dicum. cap. 2. num. 36. præsertim cum apud Germanos quocumque oppida, tot de hac re reperiantur differentia. Rul. de commissar. lib. 7. cap. 2. num. 12. p. 1. Pacian. de probat. cap. 26. n. 39. Nolden. de stat. Nobil. cap. 10. n. 81.

V.

Honore aucto prior conditio non mutatur. l. falsa 33. §. sed si cui 2. ff. de cond. & demonstr. & ibi Bald. Autb. sed Episcopalis. Cod. de Episcop. & Cler. Dignus enim trahit ad se minus dignum. Arniseus lib. 1. de Majest. cap. 4. n. 1.

VI.

Honoribus publicis fungi prohiberi, vel ab ordine removeri, maxima est infamia. l. 5. §. 2. ff. de extraor. cog. unde nemō ab honoribus est prohibendus, quia accusatorem non habet. l. 2. §. 2. de mun. & hon. sed ad novos honores quilibet admittendus, donec inter eos sit receptus & postulatus. l. 1. C. de rei poss. quod fieri debet post littera contestatam, ex l. 7. ff. de publ. jud. probat Gylman. 4. 2. num. 93.

VII.

Honoris non servatur, qui se deduxit in scelus. l. 47. ff. de secundis nupt. l. 1. C. ubi Senator vel Clariss. l. 47. ff. de rit. nupt. l. 2. l. judices 12. l. quies 17. C. de dignit. l. Divo Marco ii. C. de quest. c. inter. de Exc. pr. el. Nolden. de stat. Nob. c. 16. n. 176.

VIII.

Honoribus majoribus functus ad minores non est devocandus l. 2. Cod. quemadmodum. civil. muner. inducantur. lib. 10. Ascendendo enim conferri debent honores l. ut gradatim u. ff. de muner. l. que utiliter 45. in princ. de negot. gesl.

non descendendo, ut ait glossa in d. l. 2. & ibid. Bald. quia, inquit, non cogitur quis incedere retro circa honores, & qui semel assumptus est ad Digestum, non cogitur redire ad volumen. l. 2. C. de Professor. lib. 10. cap. cum in tua 4. de consuetud. in 6. quia hoc pertineret ad injuriam & imminutionem electi & nominati, &c. foret contra rationem, ac esset parvi facere maiorem ordinem prius obtentum, ut dicit Lucas de Penn. in d. l. 2. per cap. 1. de translat. Episcop. qui addit in l. 1. C. ne quis lib. invit. actum Reipubl. lib. u. hominis pudori ac fama parcendum esse, per l. Quintus 48. in princ. ff. mandat. ad idem. Alber. in repetit. rubr. de muner. n. 18. vers. item servatur ordo, ut de minoribus ad majora, non e contramunera imponantur, & in d. l. ut gradatim de muner. in princ. ait, eum, qui in majore honore est, non debere eligi ad minorem, quod facit (inquit) contra eos, qui habuerunt regimina magnarum civitatum & nobilium, & postea acceptant inferiora: pro quo facit & eriam Text. in l. honorem sustinentia. ff. de mun. & honor. ubi dicitur honorem sustinenti munus imponi non posse, quia scilicet vilius est: munus vero sustentanti honorem deferri posse, quia scilicet magius est: & declarat ibidem Bartolus, quod habent officium sine dignitate vel honore, possit imponi dignitas vel honor; non vero illi, qui cum dignitate officium gerit. Unde & Odofred. in d. l. 1. turpe esse alleruit, aliquem à majori officio vocari ad indignum munus, & ideo neminem esse cogendum, & addit: si aliquis habuit magnum officium in aliquo loco, ut quia officialis fuit, vel Magistratus, non debet postea vocari ad aliud officium vilius, putata decurionatum, vel ut Rebuff. ad d. l. 2. loquitur, Doctor Juris non debet vocari ad docendum Grammaticam, vel aliud munus deterius. vid. & Alberic. de Rosat. præalleg. loc. & ibi Johan. de Plat. ubi concludit, in ascendendo esse honorem, & in descendendo dedecet, que omnia obtinere putat Rebuff. in d. l. 2. quando remoto primo honore ad minorem quis vocatur: fecus esse si dixerit: quia tunc cessat ratio, cum non vocetur ad minorem honorem, ubi prior durat, per l. si quando pen. C. de appell. c. 1. in Autb. de confusib. Nov. 105.

IX.

Honorem petenti honor non est offerendus. cap. sicut is qui 30. 1. quest. 6. Angel. de Clavas. in summ. Angel. in verb. honor. num. 3. fugienti vero dandus, cap. in scripturia 9. 8. quest. 1. l. si quemquam 31. C. de Episc. & Cler. Roland. de commissar. lib. 8. cap. 3. n. 6. sine peccato enim honor appeti non potest. Angel. de Clavas. in d. loc. n. 3. Hinc Aristoteles lib. 3. Ethicor. ait, non esse fortes, qui propter honores faciunt fortia. Hinc quod dicitur, honorem esse præmium virtutis. Aristotel. lib. 4. Ethic. atque sic appetibilem, illud procedit ex parte aliorum, qui scilicet majus, quod retribuant, non habent, ideoque Philosophus ait, quod honor sit propter virtutem, non virtus propter honorem. proinde si non propter seipsum sed ad laudem & gloriam Dei appetitur, fecus dicendum erit. arg. eorum, quæ D. Paulus i. Timoth. 3. & Philip. 4. vers. 8. pro-

probat, adde & Aristot. lib. 4. Ethic. cap. 4. Pac. de honore fol. 19. Francisc. de Vier. in tract. de honor. cap. 2. Fabian. Albergat. de mod. redim. ad concord. privat. emul. libr. 1. cap. 10. Sic virtutis uberrimum alimentum esse, existimatum fuit ab Ethnicis, test. Val. Max. lib. 1, c. 1. & Lælius apud Ciceron. inquit, virtus honorem, & nec est virtutis alia merces, refert Cæl. Laclant. de Justit. c. 15. lib. 5. Virtus itaque principalis causa honoris, licet etiam ratione alterius conferatur. Johan. Tabiens. in sua sum. in verb. honor. n. 1.

X.

Honor diminuitur diminutis divitiis. Schneidew. in comment. ad Inst. tit. per quas personas cuius acquir. honor enim est sumptuosus. Gloss. in §. hoc quoq. Inst. d. tis. in verb. decresceret, atque sic honos sui numerositate vilescit. cap. 1. de privileg. unde bona olim plerumque agnatis servata. Vide infr. Axioma 12.

XI.

Honor delatus finem certi temporis & loci non habet. l. Jurisperito 5. 30. ff. de excus. tut. 1. sufficit. 56. ff. de condition. indeb.

XII.

Non meruit is honorē, qui non honoravit. Speculat. lib. 1. part. 4. de Advocat. rubric. Jam nunc. numero 5. juxta illud: Cur te habeo in Principem, cum me non habeas in Senatorem? cap. effo 7. distin. 95. & qui dicit quod vult, audit quod non vult. cap. iniquum 3. 32. q. 6. unde Martialis:

Deridens alios non inderis abibit.
Et Seneca in Epist. Ab alio exspecta, quod alii feceris. Propterea scriptum est: Patere legem, quam ipse tuleris, cap. cum omnes. de Confis.

XIII.

Honorem ab aliquo accipiens eum impugna- re non debet. l. qui necessario 2. Cod. de Advocat. divers. judic. Honthem. libr. 1. de Art. Notarior. cap. 29. numero 11.

XIV.

Familiarum dignitati, honori, & conservati- oni iura quam plurimum solent favere. arg. 1. libertis 108. de cond. & demonstr. l. Titius 83. §. cum pater 6. de Legat. 1. quippe in quibus est fons memoriae. l. permutatio 194. de V. S. Alberic. in rubr. ff. de vulg. & pupill. subff. Idcirco merito familiaria atque cognitionis prima ea & pre- cipua causa esse debet. §. item veteras Inst. de hered. que ab intest. l. 4. C. de lib. præterit. In- què bona conservari valde utile est a propemodo- dum necessarium, l. 14. §. Divi 11. de legat. 1. l. 4. §. sed et si servus vers. publicè interest. de vent. in- spic. quoniam sine opibus ac divitis familiarium dignitas atque amplitudo ægrè sustinetur. d.l. ab omnibus 104. de Legat. 1. l. sunt agnati 7. de legi- tim. tut. vide Reusner. lib. 4. decis. 7. num. 69. & seqq.

XV.

Quem non honoro, nec debeo onerare. l. 8. §. 1. ff. de Codicill. §. 1. Inst. de sing. reb. per fidei- comm. Ubi post Ritterhus. Harprecht. num. 3.

Declaro, nisi alia causa subfit, ut non tam o- nus quam honor videatur, §. 5. Inst. de pup. sub- fit. l. 4. ff. de test. tut.

Honorem sustinenti munus imponi non po- test. Munus vero sustinenti honor deferri po- test. l. 10. ff. de muner.

XVI.

Duo Consanguinei simul in magistratus ejus- dem societatem non admittuntur, ne colludant & ut suspicione corruptelarum tollantur. Perez. C. de muner. & bon. non continuand. n. 6. Sic pater & filius possunt esse Consiliarii in codem senatu, sed non in eodem munere. Brunnen. ad l. 1. C. eod. tit.

XVII.

Honores à Principe non cuivis tribuendi ade- que provulgandi. vid. Perez. C. de Comit. & Tribun. Scholar. n. 5. 6. 7.

XVIII.

Honor descendit, non ascendit. Hinc Con- sularis Viri mater non fit foemina consularis. l. 1. §. fin. de senator. & Filii senatores senatoriam dignitatem Parentibus non communicant. Perez. C. de filiis officialium n. 9.

HONOR est maximum bonorum, gloss. 1. in extravag. ad conditorem, in verb. honorem. de verbor. signific. Philosoph. Ethic. lib. 4. D. Thom. 1. 2. q. 2. art. 2. Na- varr. in tract. de fin. bonor. act. num. 45. [Est enim omnium rerum pretiosissimus. l. si in duabus 104. ff. de R. I. fac. text. in l. ex hac 3. ff. si quadr. paup. feciss. gravior- que oculorum amissione habetur. per text. in l. infamia. 8. Cod. de decur. lib. 10. ac præferendus omni commido pecuniario. Bertazol. conf. 42. nec carere do- lo dicitur, qui honorem proprium non curat. l. Julianus 26. in princ. & ibi Baldus ff. si quis omiss. causs. test. idem vol. d. conf. 42. n. 7. v. Vultej. 1. conf. 29. num. 3. & seqq.] Et ideo non solum lucro, sed etiam vita præfertur, l. isti quidem 8. §. 2. ff. quod met. causs. l. reprehendenda 5. C. de in- fit. & substit. l. quisquis 6. C. de postulando. cap. nolo 12. quest. 1. Menoch. de arbitr. cas. 277. n. 19. Surdus conf. 426. num. 57. Fari- nac. in praxi crim. p. 1. quest. 15. num. 6. A- nell. Amat. conf. 89. num. 19. & 20. & conf. 30. num. 14. Nam honoris & vita causa æ- quiparatur, l. justa causa 9. ff. de manu- miss. vind. d. l. Julianus 8. ff. si quis omiss. causs. test. am. gloss. in §. suspectus autem. verb. ob culpan. Inst. de suspect. tut. Bart. in l. ut vim. n. 10. ff. de just. & iur. & ibid. Jaf. n. 36. Dec. n. 86. conf. 686. num. 8. Petr. Gerhard. sing. 1. num. 9. & sing. 82. num. 7. & sing. 33. num. 4. Mant. sign. 383.] Gregor. Lop. 1. 4. verb. las leys. tit. 13. part. 2. Cordub. de La- ra in l. si quis à liberis, in princip. num. 34. ff. de liber. agnosc. Cassan. in catalogo glorie mundi, p. 1. confid. 2. Menoch. conf. 96. num. 15. & conf. 98. num. 8. & conf. 302. a print. Mencha q. illustr. cap. 18. num. 13. Cald-

Cap. XV. De Honorariis.

313

Cald. Péreira in l. *sicuratorem*, verb. *cum non absimilis*, num. 10. C. de in integr. refit. minor. Brunor. à Sole in locis communib. verb. honor. numer. 4. Surdus *decif.* 89. num. 21. Mar. Anton. *var. resol.* lib. 3. *resol.* 21. num. 2. [adeo ut crudelis esse dicatur, qui famam suam neglit. cap. non sunt audiendi] 56. 11. qvest. 3. cap. nolo. 10. 12. qvest.

a. & mortem potius perferrere quam honorem perdere. Luc. de Penn. in l. 1. qvest. cap. civ. cens. exim. lib. 4. Neviz. *ſtūr. nupt.* lib. 1. num. 24. Socin. jun. cons. 38. num. 40. vol. 1. Cravett. cons. 168. num. 3. Unde sicut homicidium, pro defensione commissum, impunitum est. l. *scientiam* 45. §. qui cum aliter 4 ff. ad Leg. Aquil. cap. si quis hominem de pac. ten. 2. feud. 28. Dd. in d. l. ut vim. de I. & I. ita etiam im- punitum censeri debet ratione defensi- onis honoris. Vult. l. cons. Marp. 29. num. 6. siquidem naturaliter homo honorem appetit. Speculat. in tit. de citat. §. jam de citatione. vers. porro. Hinc est quod notat pulchrè Johan. Andr. in cap. si re- ligiosus. super gl. in vers. obtenta. de Elect. in 6. quod dictio honor scribatur cum a- spiratione ex eo, quod omnes ad hono- res aspirant, secus in dictione onus, quia nullus aspirat. Bertazol. l. *consult.* decif. 42. num. 7. Hyppolit. Riminald. cons. 5. num. 98. 99. & 234. num. 18. Honorem i- gitur suum nemo pati debet, à quopiam sibi immixui. Fichard. lib. 1. cons. 77. num. 6. qui ordinem turbare & honorem no- strum præcipere vell, contra eum agere possumus officio Judicis, ut nobis ce- dant, juxta Johannem Fabr. in §. alium verò insit. de honor. possest. quem sequitur ibidem Angel. sed & actione injuriarum, vel si res exigat, possumus resistere, de facto manu armata, secundum Baldum in l. observare. §. antequam vero. ff. de offic. Procons.]

XXI.

HONOR patris est gloria filii, Feder- ric. de Senis consil. 185. num. 2. vers. ex hoc, quem refert Cardinalis Tuschus pra- dic. conclus. tom. 4. lit. G. conclus. 32.

Cap. XV. De Honorariis.

Honorarium non impedit, quo minus negoti- um gratis celebratum videatur: unde est, quod contractibus gratuitis remuneratio recte acce- dat, ut commodato, deposito. Treutl. 1. diff. 26. thes. 1. lit. e. & l. 2. §. 24. de vi bon. rapt. Manda- to, Treutl. 1. diff. 27. thes. 1. lit. e. & l. 6. Mand. Aliud enim est merces, aliud honorarium. Merces est pretium quoddam, l. ult. §. ult. ad Leg. Rhod. de jact. hoc verò honoris causa tri-

CAP. XVI. De Hospite, Hospita- tione.

Axioma I.

Turpis ejicitur, quām non admittitur ho- spes. Versiculus hic probatur in cap. qvemad- modum 25. de jurejur. ubi Innocentius III. hoc dictorio utitur, quod mulier facilius ante nuptias, quām post nuptias celebratas possit repudiari, eodemque utitur Vivianus in nationalibus ad cap. antecedens 24. de Accusation. Berlich. 2. decif. 299. numero 32. ubi v. Schäffer. p. 3. q. 49. numero 21.

II.

Milites hospitandi in urbibus vel suburbis, u- bi corum insolentia facilis coērceri potest, non in pagis locandi sunt, ne rustici agros colere per eos impediantur, l. 7. C. de metat. Perez. ibid. n. 4.

III.

Nuda hospitatio militibus præbenda, nec quicquam ab eis, inō nec balneum ab hospite petere, necā sponte offerentibus quid accipere possunt. l. 5. 6. C. de Metat. Perez. ibid. n. 5. 6. Ex- torquentes quid graviter puniendi ibid. n. 13.

IV.

Milites moderatè adibus hospitatoris uti de- bent, non dominum propriā domus suā commo- ditate privare. l. 6. §. 5. de offic. prefid. sed tantum teritiā domus parte frui, relictā domino Elec- tione; Illustribus tamen dimidia pars concedenda, l. 2. C. de Metat. Perez. ibid. n. 7.

V.

Cives pecuniā hospitationem militarem redi- mere possunt, quō casu tamen miles alibi hospi- tium exigere nequit. l. 9. C. d. t. ibi Perez. n. 8. 9. & qui sustinet Hospitationem militarem, immu- nis est à penitentia pecuniae, quae Servis voca- tur. Mey. P. 6. dec. 169.

VI.

Hospitatio militum tam locatoris quām con- ducloris onus esse creditur, si non appareat, quād intuitu indictio fiat. Mey. P. 2. dec. 90. n. 9.

VII.

Hospitationis onere prægravatus an refusio- nem à Civitate exigere possit, vid. Mey. P. 6. De- cis. 171.

CAP. XVII. De Hostenditiis.

Hostenditiae vox juxta Freherum in Comment. ad Conflit. Carol. III. disti. Crass & Loccevii ex- plicat. voc. feud. est merē & verē Teutonica Dosten. Dienst / quasi quis dem Dienst / i. e. servitium in exercitu vel pecunia quā illud re- dimitur. Allam Etymologiam afferit Struv. in Syna- logm. Jur. Feud. p. 412. & dicuntur adjutorium, quod faciunt dominis Romani cum Rege in ho- stem (i.e. Exercitum) pergentibus Vasallii, qui cum

iis

iis non vadunt: v. g. in Lombardia de modo duodecim denarios, in teutonica terrâ tertiam partem fructuum, factâ computatione fructuum solummodo ejus anni, quod hostem, (i. e. exercitum seu expeditionem) faciunt. 2. Feud. 40. Struv. Synt. Jur. Feud. p. 411.

CAP. XIIIX.

De Hoste conf. Rubr. de Bello.

Axioma I.

Vocem hostis veteri Latio nil nisi externum significasse notat Grotius de Jure Belli. & Pac. l. 2. cap. 15. §. 5. n. 2. in fin. propriè autem hostes sunt, qui nobis aut quibus nos publice bellum dcernimus: cæteri latrones aut prædones sunt. l. hostes de V. S. L. hostes ff. de capt. l. possuminiun §. 2. ff. de capir.

II.

Fides etiam hosti servanda est. Gloss. in Can. noli. c. 23. q. 1. Bodin. L. 5. de Republ. c. 6.

III.

Mobilia ab hostibus capta non possunt vindicari absque pretio à possessoribus. Carpz. P. 4. C. 35. d. 8. in fugâ verò ab hostibus recuperata vero domino sunt restituenda. Carpz. ibid. def. 9. Conf. Zieg. de Juribus Majest. p. m. 590. ubi tractat, quando res ab hostibus verè dici possit acquisita.

IV.

Arma & annona hostibus subvehi prohibentur. Zieg. de Jur. Majest. p. 720. seqq. an verò exteri negotiatori, qui cum neutrâ parte faciunt, prohiberi possint, ne cum hostibus nostris negotientur, vid. Zieg. pag. 695. seqq. Et quomodo ille, qui hosti publico gratificatur, post pacem compositam plecti posit, Mev. P. 8. Dec. 302.

CAP. XIX.

De Hyeme.

Axioma I.

Providendum est de habitatione maturius, ut si hyems ingruerit, habeas quo te recipias. l. 6. in fin. de S. P. R.

II.

Hyemis tempus periculosem. Itaque milites hyeme non pugnant, & navigatio remittitur, nisi tamen quis suo periculo velit navigare l. 6. C. de offic. rector. provinc. aut consuetudo navigationem hyeme permittat. Perez. C. de navi cul. n. 29. 30.

CAP. XX.

De Hypotheca vid. Rubr. de Pignore.

Axioma I.

Hypotheca nec activè nec passivè invito creditore potest dividii. l. 1. Cod. de luit. pignor. l. solutum ii. §. si creditor i. 4. ff. de pignorato. action.

Molin. in tract. de divid. & individ. part. 3. num. 28. Gilman. 4. 1. vot. 3. num. 102.

II.

Hypotheca transfert jus reale, §. 7. l. de act. excipe hypothecam feudi, per quam jus reale, nisi fecuta traditione, aut investitura non transfertur. cap. un. quid sit investit. Præpos. & alii post Bald. in cap. 1. de prohib. feud. alien. per Frideric. Zaf. in Epit. feud. p. 9. num. 18. Harm. ob. 20. per tot. defend. Curt. jun. in tr. feud. 4. part. 1. n. 95. Gilm. 4. 1. vot. 3. n. 88.

III.

Hypotheca generalis non complectitur pecuniam, eaque quam quotidiano usui inserviunt. arg. l. 6. cum l. seq. de pign. Bald. in l. ubi adduc. num. 8. Cod. de jur. dot. Frider. de contin. caus. cap. 15. num. 8. Rauchbar. part. 2. quæst. jur. civil. & Sax. q. 9. n. 26. Ea enim plerumque non cadit super pecunia, sed super rebus soli. §. item serviant, in verb. maximè. instit. de action. Pacian. consil. 131. num. 35.

IV.

Hypothecam expressam habere in bonis aliis, est habere jus in re, non ad rem. l. in noxalibus 30. ff. de noxal. l. eorum 10. ff. de dann. infel. Signorol. conf. 90. incip. Ambrosius mutuo. col. 4. n. 33. & conf. 176. Quæstio exponitur. col. fin. Angel. conf. 288. Viso puncto. col. fin. ratio est, quia in hypotheca constitutur jus reale, d. s. item Serviana. Instit. de act. & habere jus reale dicitur jus in re habere. Ludovicus Gomez ad §. fuerat. Institut. de action. n. 30. Et plus est habere hypothecam expressam quam tacitam. Hinc licet fiscus ipso jure habeat tacitam hypothecam. l. 46. §. 3. de jure Fisci, de expressis tamen hypothecis sibi constitutis sollicitus est. l. 7. C. de fund. parim. ibique Brunnen.

V.

In re sua nemo potest habere hypothecam, quam idem debitor esset & Creditor, quod Juris ratione adversatur.

Limita: in re perfectè & absolutè non secundum quid sua. Ita uxor retinet hypothecam in bonis immobilibus sine ejus consensu à marito alienatis. auth. permitta. C. de donat. propter rupt. l. 29. C. de jure dot. Nov. 97. cap. 6. Carpz. P. 1. C. 28. d. 97.

VI.

Quoties hypotheca in bonis administratoris competit, tories illa non à tempore damni dati sed suscepit administrationis incipit.

Ratio est, ut ita plenè cautum sit illis, quorum bona administrantur, & quia administrator non minus tenetur de neglectis quam de male gestis. tot. tit. C. si Tutor vel Curat. non gesse.

Exemplum: Ita hypotheca tacita in bona tutoris incipit à die suscepit titulæ, neque solum competit pro forte principalis, sed etiam pro omnibus accessionibus. Carpz. P. 2. C. 14. def. 12. Et transit etiam ad heredes pupilli hæc tacita hypotheca, non tamen ejus privilegium, utpote quod est personalissimum. Mev. P. 8. dec. 393.

VII.

Quodcumque in securitatem crediti obligatur sine traditione, illud est hypotheca, quia hypotheca

thea cum si conventio, nudo consensu constitut. hinc sine traditione fit, tribuitque jus in re l.9. §. 2. ff. de pign. action.

Declar. ut adeo etiam hypotheca in mobilibus, si haec non tradantur, constitui possit, v.g. in bibliotheca, grege ovium, frumento collecto &c. Brunnem. ad d. l. 9. ff. n. 5.

VIII.

Ubicunque juris dispositio deficit, ibi tacita hypotheca locum non invenit, quia hypotheca tacita oritur ex legis dispositione. Ita ergo Ecclesiæ ob simplex mutuum nulla competit hypotheca, sicut nec Civitati l. 2. C. de bon. Reipubl. nisi saltem in Saxoniam. Carpz. P. 1. C. 28. def. 115. seqq. Necce qui ad emendam domum mutuò debet. Carpz. d. 1. def. 107.

IX.

Quoties res generaliter oppignorata vendita, toties contra possessorem agi nequit, nisi excusso prius principali Nov. 4.c. 2. Quoties vero res specialiter oppignorata vendita, toties statim contra possessorem pignoris agi potest. Nov. 112. C. 1. vers. ob hoc autem aliqui pugnant.

Ratio differentia: quia pignus speciale magis afficit rem quam generale. Carpz. P. 2. C. 18. def. 18. Hinc pignus speciale aliter vendi nequit, nisi ut pretio illius faciat Creditor: quod si igitur hoc non factum, jus in illâ re salvum retinet Creditor, quapropter excusione Creditoris gravandus non est. conf. Berl. P. 2. Consil. 24. n. 7. & seqq.

X.

Hypotheca petit cum re hypothecata Bart. in L. 29. ff. de pign. act. non tamen extinguitur, licet rei hypothecatae quantitas mutetur. Bart. in. Sifundus. 16. §. 2. ff. de pign.

FINIS LIBRI OCTAVI.

LIBER NONUS.

CAP. I.

Ja^ctare, Ja^ctatio, Glo^ratio.

Axioma I.

DE Ja^ctatione vid. Ant. Matt. tr. criminal. d. qvæstionibus. 771. num. 3. C. C. Car. V. art. 44. Menoch. de arb. jud. qvæst.

II.

JA^CTARE suum nullus præsumitur, l. cum de indebito 25. versic. qui non solvit. ff. de probat. l. qui vas §. retare. 3. ff. de furt. exornant Tiraq. in l. siungvam. verb. donatione largius numero 206. cum seqq. C. de revocat. donat. Nicolaus Mozz. de contractib. tit. de donationib. art. de naturalibus don. numero 2. cum multis sequentib. Brunor à Sole in locis communibus. verb. ja^ctatio. Menoch. de arbitr. 2. casu 88. à principi. Mascard. de probationib. conclus. 554. num. 2. Surdus conf. 7. num. 44. & confil. 80. D. Barbos. in l. que dotis. num. 17. cum seqq.

ff. soluto matrim. Octav. Glorit. respons. 10. num. 110. Ambrofin. Perus. decif. 15. num. 20. Rot. decif. 34. num. 3. & decif. 108. num. 2. part. in posthum. Farnac. præfertim in iudiciis, in quibus semper facienda est interpretatione, qua magis utilis & expedit. ens sit facienti. Rot. decif. 171. numer. 3. ead. part. 1. Alexand. Trentacing. consilio 20. numero 13. part. 1. Laurentius Tennin. in tr. cautel. caut. 152. numero 17.

CAP. II.

Idem, de Identitate conf.

infr. Bis.

Axioma I.

Plus est idem cum alio effici, quam pro eodem haberi. Brunnem. in L. 1. C. de indici.

II.

Identitas rerum & actuum non præsumitur, sed probatione indiget. Mev. Conf. 3. n. 82.

III.

Identitas insignium & armorum agnationem quidem, sed non proximitatem probat. Mev. Conf. 90. n. 51.

E e

CAP.